

Poznań, 21.11.2017 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-Le.431.2.3.2017.2

Pani
Danuta Marciniak
Kierownik

Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Krystyny 30
62-067 Rakoniewice

Zespół inspektorów Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, na podstawie art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.), przeprowadził w dniach 7, 11, 12, 13 i 14 września 2017 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Ośrodku Pomocy Społecznej w Rakoniewicach.

Zakres kontroli obejmował zasadność przyznawania świadczeń, legalność wydawanych decyzji oraz kwalifikacje kadry realizującej zadania pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rakoniewicach w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o analizę dokumentacji, a także wyjaśnienia złożone przez Panią oraz pracowników Ośrodka. Ustalenia zawarte zostały w protokole, podpisanym przez Panią Kierownik 16 października 2017 roku.

Kontrola wykazała, co następuje:

1. W Ośrodku, na dzień kontroli, zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych (3 etaty). Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek winien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Na jednego pracownika socjalnego przypada 68 środowisk objętych pracą socjalną oraz 4402 mieszkańców gminy. Na dzień kontroli Ośrodek nie spełniał zatem wymogów, o których mowa w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.
2. W wydanych decyzjach administracyjnych, przyznających zasiłki stałe, nie doprecyzowano w podstawach prawnych przywołanego art. 108 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 935), błędnie wpisano datę rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1058), a także nie powołano konkretnego przepisu ww. rozporządzenia. Powyższe stwierdzono we wszystkich analizowanych w czasie kontroli decyzjach (nr: OPS.8210.19a.2016 z dnia 16.07.2017 r., OPS.8210.01a.2016 z dnia 16.08.2016 r., OPS.8210.05.2017 z dnia 31.03.2017 r., OPS.8210.11a.2017 z dnia 12.07.2017 r., OPS.8210.28.2016 z dnia 25.11.2016 r.). Przed podpisaniem protokołu kontroli poinformowała Pani o zweryfikowaniu poprawności i doprecyzowaniu podstaw prawnych w aktualnie wydawanych decyzjach.

3. Ocena spraw z zakresu zasiłku okresowego wykazała, że zasiłki okresowe przyznawane były i wypłacane na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej i w kwotach określonych w art. 38 ww. ustawy. Skontrolowano 17 akt osób/rodzin objętych pomocą w formie zasiłku okresowego. W 17 skontrolowanych decyzjach przyznających zasiłek okresowy, w podstawie prawnej decyzji stwierdzono brak doprecyzowania przywołanego art. 108 K.p.a. adekwatnie do sytuacji w rozpatrywanej sprawie. Ponadto, błędnie wpisano datę wydania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1058), a także nie powołano konkretnego przepisu ww. rozporządzenia odpowiednio do sytuacji wnioskodawcy. Przed podpisaniem protokołu kontroli poinformowała Pani o zweryfikowaniu poprawności i doprecyzowaniu podstaw prawnych w aktualnie wydawanych decyzjach.
4. Ocena spraw z zakresu zasiłku celowego i zasiłku celowego specjalnego wykazała, że przyznawano zasiłek celowy zgodnie z art. 39 ustawy o pomocy społecznej, natomiast zasiłek celowy specjalny przyznawano na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej. Skontrolowano teczki 56 osób, które w okresie objętym kontrolą korzystały z ww. pomocy. W analizowanym materiale stwierdzono w 56 decyzjach administracyjnych brak doprecyzowania przywołanego art. 108 K.p.a., adekwatnie do trybu przyjętego w rozpatrywanej sprawie, brak doprecyzowania art. 7 ustawy o pomocy społecznej adekwatnie do sytuacji klienta, w podstawie prawnej decyzji zbędnie przywołano art. 14 ustawy o pomocy społecznej oraz zbędnie przywołano w podstawie prawnej decyzji art. 109 ustawy o pomocy społecznej, traktujący o obowiązkach klienta, a nie stanowiący podstawy przyznania świadczenia, błędnie zastosowano art. 48 ust. 4 i ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, podczas gdy w przywołanym przepisie brak ust. 4 i ust. 5, błędnie wpisano datę wydania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1058), a także nie powołano konkretnego przepisu tego rozporządzenia. Przed podpisaniem protokołu kontroli poinformowała Pani o dokonaniu poprawek i doprecyzowaniu podstaw prawnych w aktualnie wydawanych decyzjach.
5. Zgodnie z art. 48 ustawy o pomocy społecznej *„Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona”*. Z akt poddanych kontroli wynika, iż pomocy w formie posiłku udzielono 196 osobom, w tym 196 dzieciom. Skontrolowano akta 22 osób, które korzystały z tej formy pomocy. W 22 skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej stwierdzono: brak doprecyzowania przywołanego art. 108 K.p.a., brak doprecyzowania art. 7 ustawy o pomocy społecznej adekwatnie do sytuacji wnioskodawcy, zbędne przywołanie art. 14 ustawy o pomocy społecznej, błędne zastosowanie art. 48 ust. 4 i ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto w podstawach prawnych decyzji błędnie wpisano datę wydania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1058), a także nie powołano konkretnego przepisu tego rozporządzenia. Przed podpisaniem protokołu kontroli poinformowała Pani o niezwłocznym zweryfikowaniu poprawności i doprecyzowaniu podstaw prawnych w aktualnie wydawanych decyzjach.
6. Zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej *„Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych”*. W okresie objętym kontrolą pomocą w formie usług opiekuńczych objęto 1 osobę, natomiast z pomocy w formie specjalistycznych usług

opiekuńczych nie korzystała żadna osoba. Usługi opiekuńcze są realizowane na podstawie Uchwały Nr XXIV/237/2004 Rady Miejskiej w Rakoniewicach z dnia 29 listopada 2004 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Realizacja usług odbywa się na podstawie decyzji, w której określony jest wymiar godzin usług. Skontrolowano akta 1 osoby, która w okresie objętym kontrolą korzystała z usług opiekuńczych. W decyzji administracyjnej nr OPS.8225.01.2017 z dnia 27.01.2017 r. przyznającej usługi opiekuńcze, nie określono miejsca realizacji świadczenia poprzez wskazanie miejsca zamieszkania osoby korzystającej z usług albo adresu innego miejsca, w którym, w danym przypadku, usługi są faktycznie realizowane. Opisane działanie jest niezgodne z art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto, w podstawie prawnej decyzji nie doprecyzowano art. 36 ustawy o pomocy społecznej, adekwatnie do formy przyznawanej pomocy oraz nie przywołano rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1058). Stwierdzono także brak przywołania przepisów uprawniających do wykonania decyzji przed terminem wniesienia odwołania. Przed podpisaniem protokołu kontroli poinformowała Pani o niezwłocznym zweryfikowaniu poprawności i doprecyzowaniu podstaw prawnych w aktualnie wydawanych decyzjach. Poinformowała Pani także, że w decyzjach administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze, zawarte będą informacje określające miejsce realizacji świadczenia usług.

7. Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy akt 5 osób przebywających w domach pomocy społecznej. W wyniku tej analizy stwierdzono:
- aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego z mieszkańcem przebywającym w domu pomocy społecznej, przeprowadzano rzadziej niż co 6 miesięcy, co stanowi naruszenie art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Należy zauważyć, iż zgodnie z art. 107 ust. 4 ww. ustawy zdanie drugie: *„W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację sporządza się nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych”*. Powyższe stwierdzono w aktach do decyzji o nr: OPS – 8226.A.01a.2017 z 24 maja 2017 r. (wywiad przeprowadzono 16.06.2016 r., kolejny 6.02.2017 r.), OPS – 8226.A.4a.2017 z 29 marca 2017 r. (wywiad przeprowadzono 9.06.2016 r., kolejny 16.02.2017 r.),
 - w jednym przypadku stwierdzono, iż na drukach kwestionariuszy przeprowadzonych wywiadów środowiskowych aktualizacyjnych podpisała się córka strony z dopiskiem *„opiekun prawny”*, podczas gdy w aktach klientki brak było postanowienia sądu o ubezwłasnowolnieniu mieszkanki oraz zaświadczenia o ustanowieniu opiekuna prawnego,
 - w jednym przypadku w podstawie prawnej decyzji nie przywołano przepisów rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, określających tryb kierowania do domów pomocy społecznej, tj. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 12 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 964 ze zm.),
 - w jednej skontrolowanej decyzji dot. skierowania do DPS nieprawidłowo przywołano w podstawie prawnej art. 61 ustawy o pomocy społecznej, który nie ma zastosowania przy kierowaniu osób do domów pomocy społecznej,
 - w wydanej decyzji administracyjnej o nr OPS.8226.01.2016 z 12 sierpnia 2016 r., stwierdzono brak potwierdzenia odbioru decyzji i daty doręczenia, co jest niezgodne z art. 46 ust. 1 K.p.a.,

- w 5 skontrolowanych decyzjach stwierdzono brak doprecyzowania przywołanego art. 108 K.p.a. adekwatnie do trybu przyjętego w rozpatrywanej sprawie,
- w 4 skontrolowanych decyzjach stwierdzono brak doprecyzowania art. 62 ustawy o pomocy społecznej adekwatnie do sytuacji klienta w rozpatrywanej sprawie,
- w jednym przypadku w treści decyzji administracyjnej nie uzasadniono nadania rygoru natychmiastowej wykonalności, w związku z przywołaniem w podstawie prawnej art. 108 K.p.a.

Przed podpisaniem protokołu kontroli poinformowała Pani o niezwłocznym zweryfikowaniu poprawności i doprecyzowaniu podstaw prawnych w aktualnie wydawanych decyzjach. Ponadto poinformowała Pani iż *„Pracownicy socjalni zostali zobowiązani do zacieśnienia współpracy z pracownikami socjalnymi z DPS-ów, w celu pozyskania w odstępach półrocznych wywiadów środowiskowych dot. sytuacji mieszkańców”*. Jak również poinformowała Pani, iż do akt mieszkanki przebywającej w DPS w Wolsztynie, zostało dołączone *„postanowienie sądu o ubezwłasnowolnieniu oraz zaświadczenie o ustanowieniu opiekuna prawnego uzyskane z DPS w Wolsztynie”*. Ponadto poinformowała Pani o ponownym doręczeniu stronie decyzji o nr OPS.8226.01.2016 z 12 sierpnia 2016 r. celem potwierdzenia jej odbioru ze wskazaniem daty doręczenia.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.) zalecam:

rozważenie możliwości zatrudnienia pracowników socjalnych w Ośrodku, zgodnie z wymogami, o których mowa w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Jednocześnie uwzględniając podjęte przez Panią Kierownik działania, mające na celu wyeliminowanie błędnych praktyk w funkcjonowaniu Ośrodka, niniejszym odstępuję od wydania zaleceń w pozostałych sprawach.

Informuję Panią Kierownik, iż na podstawie art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.), przysługuje Pani prawo do złożenia zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję od Pani w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych - podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej
(-) Łukasz Krysztofiak

Do wiadomości:
Pan Gerard Tomiak
Burmistrz Rakoniewic

Dokument przygotowała: Grażyna Głuszak starszy specjalista, dnia 4.12.2017 r.

